

- ‘હું લખું’ વિભાગની શરૂઆતમાં અનુલેખનની પ્રવૃત્તિ આપવામાં આવી છે. સાથેસાથે શ્રુતલેખનની પ્રવૃત્તિ પણ આપવામાં આવી છે. શ્રુતલેખનની પ્રવૃત્તિ શિક્ષક અથવા પરિવારના સભ્યો દ્વારા થાય તે જરૂરી છે. જરૂર પડ્યે ટેલિવિઝન અથવા વર્તમાનપત્ર જેવાં માધ્યમોનો ઉપયોગ પણ સાથે કરવો.

ચિત્ર જોઈને તેના વિશે લેખન કરવાની પ્રવૃત્તિ પણ અહીં આમેજ કરેલ છે. ઉપરાંત સંવાદલેખન, પત્રલેખન, ઘટના-વિવરણ જેવાં લેખનોનો પણ સમાવેશ કરેલ છે. જેથી લેખનની પ્રવૃત્તિઓ વિદ્યાર્થી યોગ્ય રીતે કરે તે માટે શિક્ષકે અથવા વાલીએ જરૂરી માર્ગદર્શન આપવું.

પ્રશ્ન-1 નીચે આપેલા શબ્દો વાંચીને ફરીથી લખો.

(1) કલમ _____

(2) કાતર _____

(3) આકાશ _____

(4) તિમિર _____

(5) રિવાજ _____

(6) કિનારો _____

(7) કીડી _____

(8) ફીણ _____

(9) પુનિત _____

(10) તૂરિયું _____

(11) ફૂદિનો _____

(12) ચુંબક _____

(13) ગુંજન _____

(14) કેદાર _____

(15) ખેવના _____

(16) ભોજન _____

(17) ગોવિંદ _____

(18) સંગીત _____

(19) આકૃતિ _____

(20) આશીર્વાદ _____

(21) પ્રણવ _____

(22) ત્રિરંગો _____

(23) ત્રિકાળ _____

(24) વૃકોદર _____

(25) ઋતુ _____

(26) ઋષિ _____

- (27) ઋગ્વેદ _____
 (29) વૃષ્ટિ _____
 (31) ધાર્મિક _____
 (33) રૂપિયો _____
 (35) જિલ્લો _____
 (37) લિંગોળી _____
 (39) શીર્ષક _____
 (41) નિર્ભય _____
 (43) શાસ્ત્રીય _____
 (45) વૈજ્ઞાનિક _____
 (47) ન્યાયાધીશ _____
 (49) વરિષ્ઠ _____
 (51) અત્રિ _____
 (53) ધનીભવન _____
 (55) ડિગ્રી _____
 (57) મનસ્વી _____
 (59) સત્તાધીશ _____

- (28) સંસ્કૃતિ _____
 (30) પ્રારંભિક _____
 (32) વાસ્તવિક _____
 (34) કીમિયો _____
 (36) પરિસ્થિતિ _____
 (38) કીર્તિ _____
 (40) નિર્ધન _____
 (42) રાષ્ટ્રીય _____
 (44) દૈનિક _____
 (46) દ્વારકાધીશ _____
 (48) બલિષ્ઠ _____
 (50) રવીન્દ્ર _____
 (52) ત્રિવેન્દ્રમ _____
 (54) ફર્નિચર _____
 (56) ખીચડી _____
 (58) બુદ્ધિ _____

પ્રશ્ન-2 નીચે આપેલાં વાક્યો જોઈને સુંદર અક્ષરે ફરીથી લખો.

- (1) રાધા રમવા જાય છે.

- (2) મોહન ભણવા જાય છે.

(3) વિશાલ તરવા જાય છે.

(4) પરેશ ભોજન કરે છે.

(5) વૈદેહી દાખલા ગણે છે.

(6) નુપુર નદીકિનારે ફરે છે.

(7) કૌમિલ અને સૌમિલ સાથે જાય છે.

(8) શિયાળાની ઋતુમાં તડકો હુંકાળો લાગે છે.

(9) પ્રાર્થના કરવાથી શાંતિ મળે છે.

(10) કૌરવો અને પાંડવો વચ્ચે યુદ્ધ થયું.

(11) પર્વત દૂરથી રળિયામણા લાગે છે.

(12) ગૌરીને મુખ્ય અતિથિ તરીકે આમંત્રણ મળ્યું.

(13) વિદ્યાર્થીઓએ શાળાએ નિયમિત જવું જોઈએ.

(14) રામાયણ પૌરાણિક મહાકાવ્ય છે.

(15) આપણો સાંસ્કૃતિક અને આધ્યાત્મિક વારસો અમૂલ્ય છે.

(16) આપણે આપણી સંસ્કૃતિનું સંવર્ધન કરવું જોઈએ.

(17) ઝવેરચંદ મેઘાણીને સાહિત્યનો સુવર્ણચંદ્રક મળ્યો હતો.

(18) વાજિંત્રો સૂર રેલાવે છે.

(19) આપણા દેશની આબોહવા સમશીતોષ્ણ છે.

(20) સ્વતંત્રતા ખૂબ મૂલ્યવાન છે.

પ્રશ્ન-3 નીચેનો ફકરો વાંચી સુંદર અક્ષરે ફરીથી લખો.

એક હતી કીડી. તે ખૂબ ચતુર હતી. એક દિવસ કીડી જંગલમાં ફરવા ગઈ. સામે ગધેડો મળ્યો. કીડી તેના પર બેસી ગઈ. વરસાદ પડવા લાગ્યો. કીડી અને ગધેડો વરસાદમાં ભીંજાયાં. રસ્તામાં એક તળાવમાં હાથીભાઈ નહતા હતા. ઝાડ પર વાંદરા કૂદતા હતા. હરણ કહે, “કીડીબેન, આજે તો તમે મહારાણી જેવાં લાગો છો.”

જ.

પ્રશ્ન-4 નીચે આપેલો ફકરો વાંચી સુંદર અક્ષરે લખો.

અયોધ્યા નગરીમાં એક વિપ્ર રહેતો હતો. તે અત્યંત દરિદ્ર હતો, પરંતુ એવો જ સ્વમાની પણ હતો. તેની પત્ની તેને વારંવાર કહેતી : “રાજા તમારા મિત્ર છે તો તેમની પાસે જઈને આપણા પુત્રના અભ્યાસ માટે થોડું દ્રવ્ય તો માંગી લાવો.” બ્રાહ્મણે પત્નીને કહ્યું : “હું મારી પ્રતિષ્ઠાના ભોગે કોઈની પાસે ભિક્ષા નહીં માંગું.”

પ્રશ્ન-5 ‘દાર’ આવતો હોય તેવા શબ્દો ઉદાહરણ મુજબ બનાવો.

(1)	ઈમાનદાર	(5)	
(2)		(6)	
(3)		(7)	
(4)		(8)	

(9) _____

(15) _____

(10) _____

(16) _____

(11) _____

(17) _____

(12) _____

(18) _____

(13) _____

(19) _____

(14) _____

(20) _____

પ્રશ્ન-6 તમારા શિક્ષક બોલે તે વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરો.

(1) _____

(2) _____

(3) _____

(4) _____

(5) _____

(6) _____

(7) _____

(8) _____

(9) _____

(10) _____

પ્રશ્ન-7 તમારા ઘરનાં વડીલ / વાલી કોઈ પણ વિષય પર પાંચ વાક્યો બોલે તે પ્રમાણે શ્રુતલેખન કરો.

પ્રશ્ન-8 કોઈ પણ પુસ્તક / વર્તમાનપત્રમાંથી એક ફકરો તમારા વડીલ બોલે તેનું શ્રુતલેખન કરો.

પ્રશ્ન-9 નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને યોગ્ય વાક્ય બનાવો.

- મેઘધનુષ્ય :

- પ્રામાણિક :

- સ્વાગત :

- જીવાદોરી :

- પ્રવાસ :

A detailed black and white illustration of a bustling train station. A train is stopped at the platform, with its doors open. People are loading and unloading goods and passengers. A man in a uniform is talking to a woman. A man is cooking food on a stove. A clock on the wall shows the time. The text 'प्राभात बुक स्टोर्स' is visible on a stall.

પ્રશ્ન-11 ચિત્ર જોઈ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) ચિત્રમાં શું શું દેખાય છે ?

જ.

(2) ચિત્રમાં દેખાતાં ઘર કઈ કઈ વસ્તુથી બનેલાં હશે ?

જ.

(3) સ્ત્રીઓ પાણી ક્યાંથી ભરી લાવે છે ?

જ.

(4) ઘરના આંગણે શેનો છોડ જોવા મળે છે ?

જ.

(5) ચિત્રમાં સ્ત્રીઓ શું સું કામ કરતી દેખાય છે ?

જ.

પ્રશ્ન-12 તમે તમારા મિત્રો સાથે રોજ રમત રમો છો. તે રમતનું વર્ણન પાંચ થી સાત વાક્યોમાં લખો.

પ્રશ્ન-13 નીચે આપેલો સંવાદ પૂર્ણ કરો.

પૃથ્વી : રાકેશ આજે સાંજે આપણે ફરવા જઈશું.

રાકેશ :

પૃથ્વી : એ આપણે નક્કી કરીએ.

રાકેશ :

પૃથ્વી : અરે વાહ ! એ તો આપણા સૌ મિત્રોને પણ મનગમતી જગ્યા છે.

રાકેશ :

પૃથ્વી : હા, એ તો બહુ સરસ વાત છે.

રાકેશ : તો હું બધાને જાણ કરી દઉં.

પૃથ્વી :

રાકેશ : ચોક્કસ, ઘરેથી જ લઈ જઈશું.

પૃથ્વી :

પ્રશ્ન-14 કૌંસમાં આપેલા વિકલ્પો પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(તાલુકા, પ્રૌજેક્ટ, ૨૬/૪/૨૦૨૦, કાર્યક્રમો, ભારત)

કાવ્યા એસ. શાહ

બ્લોક નં. ૮૮,

પરિમલ સોસાયટી,

પાદરા, વડોદરા.

તા : _____

પ્રિય સખી,

દિવ્યા,

મજામાં હોઈશ. હું પણ મજામાં છું. મારી શાળામાં એક ભારત શ્રેષ્ઠ _____ અંતર્ગત વિવિધ
_____ યોજાયા. જેમાં વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા વિવિધ પ્રૌજેક્ટ પણ તૈયાર કરવામાં આવ્યા હતા. તને જાણીને
આનંદ થશે કે મારી શાળામાંથી _____ કક્ષાએ મોકલવાના પ્રૌજેક્ટમાં મારા _____ ની
પસંદગી થઈ છે. ઘરમાં બધાને યાદ આપજે.

તારી સખી,

કાવ્યા

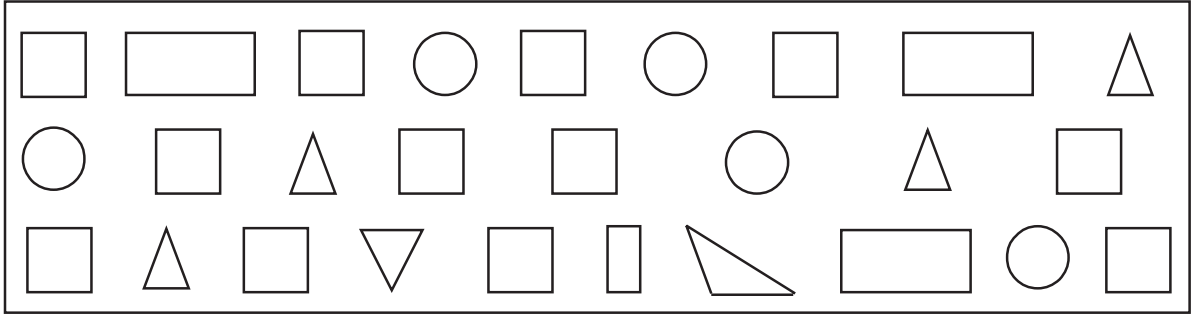
1

સંખ્યા પરિચય

- વિદ્યાર્થીઓને સંખ્યા પરિચય શીખવવા સંખ્યાજ્ઞાન અને ચાર ગણિતીક ક્રિયાઓ માટે જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

- સંખ્યાજ્ઞાન**
- અહીં વિદ્યાર્થીએ અગાઉના ધોરણમાં શીખેલી બાબતોનું પુનરાવર્તન કરાવવામાં આવેલ છે.
- સંખ્યાજ્ઞાનનો ઉપયોગ દરેક ક્ષેત્રમાં થતો હોઈ તેનું પુનરાવર્તન તથા વિદ્યાર્થીની સંકલ્પના વધુ સ્પષ્ટ થાય તે જરૂરી છે.
- અહીં વધુ દૃઢિકરણ માટે સંખ્યાની ઓળખ, સંખ્યાની રચના, સંખ્યાની સ્થાનકિંમત, સંખ્યાનો વિસ્તાર, નાની-મોટી સંખ્યા, ચડતો-ઊતરતો ક્રમ વગેરે આપવામાં આવેલ છે. વિદ્યાર્થીને જરૂર જણાય ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

પ્રશ્ન-1 નીચે આપેલા વિવિધ આકારોમાં રંગ પૂરી ગણતરી કરો અને તેને અંકમાં તથા શબ્દમાં લખો.

આકાર	આકારની સંખ્યા અંકમાં	આકારની સંખ્યા શબ્દોમાં

પ્રશ્ન-2 આપેલ માહિતીને અંકમાં તથા શબ્દોમાં લખો.

માહિતી	અંકમાં	શબ્દોમાં
(1) તમારી ઉંમર		
(2) તમારા વર્ગના બાળકોની સંખ્યા		
(3) તમારા મિત્રોની સંખ્યા		
(4) તમારી શાળાના કુલ બાળકોની સંખ્યા		
(5) તમારા જન્મનું વર્ષ		
(6) તમારા હાથ અને પગની આંગળીઓની કુલ સંખ્યા		

પ્રશ્ન-૩ કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

સ્થાન						સંખ્યા (શબ્દોમાં)
લાખ	દસ હજાર	હજાર	સો	દશક	એકમ	
				2	5	
						છત્રીસ
				4	7	
						સડસઠ
			2	3	9	
						ત્રણસો પચાસ
			4	2	5	
		2	2	0	2	
						આઠ હજાર નવસો દસ
		9	9	9	9	
						સાત હજાર બસો તેવીસ
	2	4	6	4	2	
						બાર હજાર નવસો એક
	7	1	0	1	7	
1	0	0	0	0	0	
						બે લાખ ત્રીસ હજાર છસો પચ્ચીસ
6	7	8	9	1	2	
						સાત લાખ વીસ હજાર એક
2	0	1	2	5	0	
						ચાર લાખ પાંચસો પાંચ

પ્રશ્ન-4 નીચે આપેલા અંકોની મદદથી ત્રણ અંકની સૌથી મોટી અને સૌથી નાની સંખ્યા બનાવો. (અંકોનું પુનરાવર્તન કર્યા વગર)

અંક	સૌથી મોટી સંખ્યા	સૌથી નાની સંખ્યા
2, 3, 5		
9, 0, 7		

પ્રશ્ન-5 1, 6, 8, 3 ની મદદથી ફક્ત એક જ અંકનું બે વાર પુનરાવર્તન કરી પાંચ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા અને સૌથી મોટી સંખ્યા બનાવો.

	સૌથી મોટી સંખ્યા	સૌથી નાની સંખ્યા
અંકમાં		
શબ્દોમાં		

પ્રશ્ન-6 લીટી કરેલ અંકની સ્થાનકિંમત લખો.

ક્રમ	સંખ્યા	સ્થાનકિંમત
(1)	<u>1</u>	
(2)	<u>2</u> 8	
(3)	3 <u>8</u>	
(4)	<u>3</u> 6	
(5)	<u>2</u> 5 7	
(6)	7 <u>9</u> 7	
(7)	<u>4</u> 3 0 5	
(8)	6 <u>2</u> 8 7	
(9)	1 <u>5</u> , 6 2 5	
(10)	6, 2 <u>0</u> , 3 7 8	
(11)	5, <u>3</u> 6 7 2 3	
(12)	<u>9</u> , 1 0, 7 8 5	

પ્રશ્ન-7 સ્થાનકિંમતના આધારે વિસ્તાર કરો.

367	$300 + 60 + 7$
2035	
3450	
5092	
11,367	
20,645	
25,448	
90,901	
40,009	
1,23,592	
2,45,730	
6,33,905	
5,58,009	
7,70,405	
4,02,187	
8,80,008	
9,00,999	

પ્રશ્ન-8 વિસ્તાર પરથી સંખ્યા લખો.

(1) $50 + 8 =$

(2) $600 + 40 + 5 =$

(3) $3000 + 200 + 7 =$

(4) $60,000 + 5,000 + 300 + 20 + 6 =$

(5) $1,00,000 + 70,000 + 800 + 60 + 8 =$

પ્રશ્ન-9 યોગ્ય નિશાની પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. ($<$, $>$, $=$)

(1) 63 _____ 615

(2) 605 _____ 655

(2) 4215 _____ 2415

(4) $300 + 20 + 5$ _____ $300 + 50 + 2$

(5) 2009 _____ 2000

(6) 78,549 _____ 65,328

(7) 56 _____ 56

(8) 3990 _____ 3596

(9) $100 + 20 + 1$ _____ 121

(10) $80 + 7$ _____ 87

પ્રશ્ન-10 ચડતા ક્રમમાં લખો.

(1) 324 ; 423 ; 23 : _____ ; _____ ; _____

(2) 9086 ; 9576 ; 9668 ; _____ ; _____ ; _____

(3) 20,104 ; 21,004 ; 20,410 : _____ ; _____ ; _____

(4) 80,594 ; 89,054 ; 80,495 : _____ ; _____ ; _____

(5) 89,065 ; 98,065 ; 80,365 : _____ ; _____ ; _____

પ્રશ્ન-11 ઊતરતા ક્રમમાં લખો.

(1) 1303 ; 3013 ; 2203 : _____ ; _____ ; _____

(2) 4302 ; 2302 ; 2204 : _____ ; _____ ; _____

(3) 43,600 ; 43,006 ; 43,060 : _____ ; _____ ; _____

(4) 67,080 ; 68,070 ; 60,870 : _____ ; _____ ; _____

(5) 98,090 ; 97,090 ; 99,090 : _____ ; _____ ; _____

પ્રશ્ન-12 તમારા ઘરના બધા સભ્યોના જન્મનું વર્ષ લખી તેને ચડતા અને ઊતરતા ક્રમમાં લખો.

જન્મનું વર્ષ : _____

ચડતો ક્રમ : _____

ઊતરતો ક્રમ : _____

પ્રશ્ન-13 પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

$$9 + 1 = \underline{\hspace{2cm}} 10$$

$$99 + 1 = \underline{\hspace{2cm}} 100$$

$$999 + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9999 + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$99999 + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

પ્રશ્ન-14 પેટર્ન સમજી આગળ વધારો.

(1) 2, 4, 6, , ,

(2) 3, 6, 9, , ,

(3) 20, 30, 40, , ,

(4) 50, 100, 150, , ,

(5) 170, 270, 370, , ,

(6) 100, 200, 300, , ,

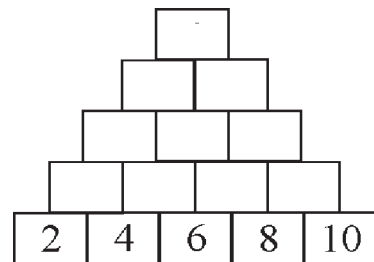
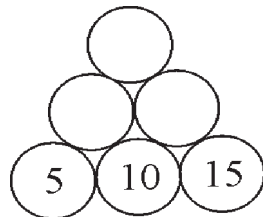
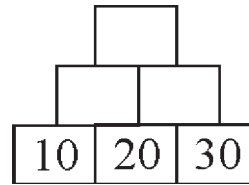
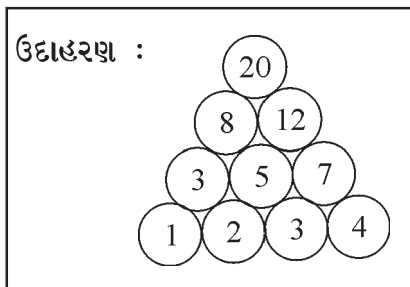
(7) 1000, 900, 800, , ,

(8) 81, 72, 63, , ,

(9) 2, 4, 8, 16, , ,

(10) 5, 10, 20, , ,

પ્રશ્ન-15 ઉદાહરણ પ્રમાણે પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

● ચાર ગણિતીક ક્રિયાઓ

- અહીં વિદ્યાર્થીઓને સાદા સરવાળા - બાદબાકી કરાવવી. સરવાળામાં ક્રમશઃ એકમના અંકથી વદીવાળા સરવાળા કરાવવા. વિદ્યાર્થીઓ ત્રણ અંકના વદીવાળા સરવાળા કરી શકે તે બાબત વધુ ધ્યાન લેવી. જો આ બાબત વિદ્યાર્થીઓમાં સ્પષ્ટ હશે તો ચાર અંક, પાંચ અંક એમ મોટી સંખ્યાના સરવાળા સરળતાથી કરી શકશે.
- બાદબાકીમાં ક્રમશઃ દશકના સ્થાનથી દશકો લેવાની પ્રક્રિયા સમજાવવી. અહીં દશકો લેવાની પ્રક્રિયા પર વધુ ધ્યાન આપવું. વચ્ચે શૂન્ય આવતી હોય તે પ્રકારની દશકો લેવાની પ્રક્રિયામાં જરૂર પડે ત્યાં વિદ્યાર્થીને માર્ગદર્શન આપવું.
- અહીં સરળતાથી કઠિન બિંદુને ધ્યાને લઈ સરવાળા - બાદબાકીની પ્રક્રિયાના દાખલા મૂકવામાં આવેલ છે. વિદ્યાર્થી દ્વારા થતી ભૂલો ચકાસી તેને જરૂરિયાત મુજબ યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.

● સરવાળો

પ્રશ્ન-16 સરવાળા કરો.

$$\begin{array}{r} (1) \quad 2 \\ + 3 \\ + 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (2) \quad 3 \\ + 4 \\ + 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (3) \quad 1 \quad 2 \\ + 2 \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (4) \quad 3 \quad 6 \\ + 4 \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (5) \quad 3 \quad 7 \quad 2 \\ + 6 \quad 1 \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (6) \quad 2 \quad 8 \quad 3 \\ + 3 \quad 4 \quad 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (7) \quad 7 \quad 0 \quad 3 \\ + 2 \quad 5 \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (8) \quad 4 \quad 0 \quad 6 \\ + 5 \quad 9 \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (9) \quad 8 \quad 7 \quad 2 \\ + 1 \quad 2 \quad 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (10) \quad 9 \quad 8 \quad 0 \\ + 5 \quad 9 \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (11) \quad 5 \quad 4 \quad 2 \quad 1 \\ + 3 \quad 6 \quad 8 \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (12) \quad 8 \quad 0 \quad 0 \quad 5 \\ + 1 \quad 9 \quad 9 \quad 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (13) \quad 4 \quad 2 \quad 3 \quad 5 \\ + 2 \quad 5 \quad 4 \quad 3 \\ + 3 \quad 2 \quad 2 \quad 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (14) \quad 3 \quad 5 \quad 6 \quad 7 \\ + 2 \quad 3 \quad 1 \quad 4 \\ + 1 \quad 2 \quad 4 \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (15) \quad 1 \quad 0,6 \quad 5 \quad 4 \\ + 1 \quad 5,5 \quad 3 \quad 2 \\ + 1 \quad 3,0 \quad 1 \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

● બાદબાકી

પ્રશ્ન-17 બાદબાકી કરો.

(1) $\begin{array}{r} 9 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$

(2) $\begin{array}{r} 95 \\ - 73 \\ \hline \end{array}$

(3) $\begin{array}{r} 768 \\ - 254 \\ \hline \end{array}$

(4) $\begin{array}{r} 549 \\ - 357 \\ \hline \end{array}$

(5) $\begin{array}{r} 806 \\ - 534 \\ \hline \end{array}$

(6) $\begin{array}{r} 234 \\ - 148 \\ \hline \end{array}$

(7) $\begin{array}{r} 805 \\ - 16 \\ \hline \end{array}$

(8) $\begin{array}{r} 570 \\ - 1 \\ \hline \end{array}$

(9) $\begin{array}{r} 1989 \\ - 992 \\ \hline \end{array}$

(10) $\begin{array}{r} 3005 \\ - 9 \\ \hline \end{array}$

(11) $\begin{array}{r} 6758 \\ - 3436 \\ \hline \end{array}$

(12) $\begin{array}{r} 7064 \\ - 3645 \\ \hline \end{array}$

(13) $\begin{array}{r} 9006 \\ - 5327 \\ \hline \end{array}$

(14) $\begin{array}{r} 69329 \\ - 31391 \\ \hline \end{array}$

(15) $\begin{array}{r} 43834 \\ - 40000 \\ \hline \end{array}$

(16) $\begin{array}{r} 82371 \\ - 43358 \\ \hline \end{array}$

(17) $\begin{array}{r} 78602 \\ - 45201 \\ \hline \end{array}$

(18) $\begin{array}{r} 68329 \\ - 31391 \\ \hline \end{array}$

• ગુણાકાર

પ્રશ્ન-18 ઘડિયા પૂર્ણ કરો :

$1 \times 1 = 1$	$2 \times 1 = 2$	$3 \times 1 = 3$	$4 \times 1 = 4$	$5 \times 1 = 5$
$6 \times 1 = 6$	$7 \times 1 = 7$	$8 \times 1 = 8$	$9 \times 1 = 9$	$10 \times 1 = 10$

પ્રશ્ન-19 ગુણાકાર કરો.

$$\begin{array}{r} (1) \quad 4 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (2) \quad 7 \\ \times 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (3) \quad 1 \ 2 \\ \times \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (4) \quad 2 \ 4 \\ \times \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (5) \quad 1 \ 2 \ 3 \\ \times \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (6) \quad 2 \ 2 \ 2 \\ \times \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (7) \quad 6 \ 0 \ 3 \\ \times \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (8) \quad 3 \ 0 \ 0 \\ \times \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (9) \quad 1 \ 2 \ 3 \ 4 \\ \times \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (10) \quad 2 \ 0 \ 0 \ 2 \\ \times \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (11) \quad 7 \ 5 \\ \times 1 \ 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (12) \quad 6 \ 3 \\ \times 2 \ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (13) \quad 3 \ 0 \\ \times 1 \ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (14) \quad 6 \ 2 \ 9 \\ \times \quad 1 \ 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (15) \quad 4 \ 0 \ 6 \\ \times \quad 6 \ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (16) \quad 6 \ 5 \ 9 \\ \times 3 \ 2 \ 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (17) \quad 6 \ 0 \ 9 \\ \times 4 \ 2 \ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (18) \quad 9 \ 6 \ 0 \\ \times 2 \ 0 \ 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (19) \quad 6 \ 2 \ 3 \ 6 \\ \times \quad 1 \ 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (20) \quad 2 \ 0 \ 2 \ 6 \\ \times \quad 2 \ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (21) \quad 7 \ 0 \ 0 \ 8 \\ \times \quad 3 \ 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (22) \quad 3 \ 4 \ 2 \ 1 \\ \times \quad 1 \ 1 \ 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (23) \quad 2 \ 6 \ 9 \ 0 \\ \times \quad 2 \ 0 \ 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (24) \quad 2 \ 5 \ 0 \ 0 \\ \times \quad 2 \ 0 \ 0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (25) \quad 6 \ 5 \ 0 \ 7 \\ \times \quad 1 \ 0 \ 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (26) \quad 3 \ 0 \ 1 \ 7 \\ \times \quad 1 \ 0 \ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (27) \quad 4 \ 0 \ 2 \ 5 \\ \times \quad 1 \ 1 \ 7 \\ \hline \end{array}$$

પ્રશ્ન-20 ઘડિયા પૂર્ણ કરો.

$11 \times 1 = 11$	$12 \times 1 = 12$	$13 \times 1 = 13$	$14 \times 1 = 14$	$15 \times 1 = 15$
$16 \times 1 = 16$	$17 \times 1 = 17$	$18 \times 1 = 18$	$19 \times 1 = 19$	$20 \times 1 = 20$

● ભાગાકાર

પ્રશ્ન-21 મૌખિક ભાગાકાર કરો.

(1) $6 \div 3 =$ _____

(2) $8 \div 4 =$ _____

(3) $14 \div 7 =$ _____

(4) $24 \div 6 =$ _____

(5) $10 \div 2 =$ _____

(6) $64 \div 8 =$ _____

(7) $25 \div 5 =$ _____

(8) $81 \div 9 =$ _____

(9) $28 \div 7 =$ _____

(10) $42 \div 6 =$ _____

પ્રશ્ન-22 ભાગાકાર કરો.

(1) $7 \overline{)63}$

(2) $8 \overline{)56}$

(3) $4 \overline{)32}$

(4) $6 \overline{)30}$

(5) $5 \overline{)55}$

(6) $4 \overline{)68}$

(7) $6 \overline{)96}$

(8) $4 \overline{)84}$

$$(9) \quad 6 \overline{)102}$$

$$(10) \quad 3 \overline{)126}$$

$$(11) \quad 4 \overline{)168}$$

$$(12) \quad 5 \overline{)355}$$

$$(13) \quad 6 \overline{)306}$$

$$(14) \quad 12 \overline{)240}$$

$$(15) \quad 14 \overline{)168}$$

$$(16) \quad 13 \overline{)169}$$

$$(17) \quad 15 \overline{)3150}$$

$$(18) \quad 18 \overline{)2538}$$

$$(19) \quad 12 \overline{)2580}$$

$$(20) \quad 13 \overline{)5525}$$

• વ્યવહારુ કોયડા :

પ્રશ્ન-23 કોયડા ઉકેલો.

- (1) એક ખેતરમાં મોગરાના 850 છોડ, ગુલાબના 1025 છોડ તથા ગલગોટાના 2038 છોડ છે, તો ખેતરમાં કુલ કેટલા છોડ છે ?
- (2) એક અનાજના કોઠારમાં 1250 કિ.ગ્રા. ઘઉં, 3012 કિ.ગ્રા. બાજરી અને 2350 કિ.ગ્રા. મકાઈ છે, તો અનાજના કોઠારમાં કુલ કેટલું અનાજ હશે ?
- (3) રુદ્રએ સ્ટેશનરીની દુકાનમાંથી 125.50 રૂપિયાની એક સ્કેચબૂક અને 370.25 રૂપિયાની ડીક્ષનરી ખરીદી, તો રુદ્રએ દુકાનદારને કુલ કેટલી રકમ ચૂકવવી પડશે ?
- (4) પર્વએ પોતાની મોટરકારથી મુસાફરી શરૂ કરી. શરૂઆતના પ્રથમ કલાકમાં તેણે 35 કિમી 200 મીટર અંતર કાપ્યું. બીજા કલાકમાં 40 કિમી 325 મીટર અને ત્રીજા કલાકમાં 35 કિમી 120 મીટર અંતર કાપ્યું, તો પર્વએ ત્રણ કલાકમાં કુલ કેટલું અંતર કાપ્યું ?

- (5) શિતલ પાસે 35 નારંગી હતી. તેમાંથી તેણે 10 નારંગી તેની બહેનપણીઓમાં વહેંચી દીધી, તો હવે તેની પાસે કેટલી નારંગી બાકી રહી હશે ?
- (6) જથ્થાબંધ શાકભાજીના વેપારી પાસે કુલ 2875 કિગ્રા શાકભાજીનો જથ્થો હતો. આમાંથી તેમણે 983 કિગ્રા શાકભાજીનું વેચાણ કર્યું, તો હવે શાકભાજીના વેપારી પાસે કેટલું શાકભાજી બાકી રહ્યું ?
- (7) એક ટ્રક ડ્રાઈવરને કુલ 458 કિમી અંતર કાપવાનું છે. તેમાંથી તેણે 269 કિમી અંતર કાપી નાંખ્યું, તો હવે તેણે કેટલું અંતર કાપવાનું બાકી રહ્યું ?
- (8) એક સહકારી મંડળીમાં 3,25,250 રૂપિયા જમા હતાં. દિવસ દરમિયાન 1,50,375 રૂપિયાનો ઉપાડ થયો, તો મંડળીમાં કેટલી રકમ જમા રહી હશે ?
- (9) 1 કિગ્રા બટાકાનો ભાવ ₹ 15 હોય, તો 5 કિગ્રા બટાકાની કિંમત કેટલી થાય ?

(10) ફળોની એક ટોપલીમાં 125 ચીકુ છે, તો આવી 25 ટોપલીઓમાં કુલ કેટલા ચીકુ હશે ?

(11) શાળામાં પ્રવાસ માટે વિદ્યાર્થીદીઠ 650 રૂપિયા મંગાવવામાં આવ્યા. કુલ 45 વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવાસના પૈસા જમા કરાવ્યા, તો કુલ કેટલા રૂપિયા જમા થયા હશે ?

(12) લાકડાના એક બોક્સમાં 135 બોટલ સમાય છે, તો આવા 53 બોક્સમાં કેટલી બોટલ સમાય ?

(13) 1155 મીટર લાંબી દોરીમાંથી 55 મીટરનો એક એવા કુલ કેટલા ટુકડા થાય ?

(14) 684 લખોટીઓને 12 કોથળીઓમાં સરખી સંખ્યામાં ભરવામાં આવે, તો દરેક કોથળીમાં કેટલી કેટલી લખોટી હોય ?

(15) 3850 સંતરાને 10 પેટીઓમાં સરખે ભાગે મૂકવામાં આવે, તો દરેક પેટીમાં કેટલાં સંતરા હોય ?

(16) હેતલને ₹ 2000 ના છુટ્ટા જોઈએ છે. જો દુકાનદાર તેને બધી જ ₹ 50 ની નોટ આપે, તો દુકાનદારે કુલ કેટલી નોટ આપી હશે ?

જવાબો

પ્રશ્ન-16	(1) 8	(2) 12	(3) 39	(4) 85
	(5) 988	(6) 628	(7) 962	(8) 1003
	(9) 1000	(10) 1579	(11) 9110	(12) 10,003
	(13) 9999	(14) 7124	(15) 39,199	
પ્રશ્ન-17	(1) 5	(2) 22	(3) 514	(4) 192
	(5) 272	(6) 086	(7) 789	(8) 569
	(9) 997	(10) 2996	(11) 3322	(12) 3419
	(13) 3679	(14) 37938	(15) 3834	(16) 39,013
	(17) 33,401	(18) 36,938		
પ્રશ્ન-18	(1) 12	(2) 63	(3) 36	(4) 48
	(5) 369	(6) 888	(7) 1206	(8) 900
	(9) 2468	(10) 4004	(11) 900	(12) 1512
	(13) 420	(14) 7548	(15) 25,578	(16) 2,11,539
	(17) 257607	(18) 1,97,760	(19) 87,304	(20) 50,650
	(21) 2,59,296	(22) 396,836	(23) 554,140	(24) 5,00,000
	(25) 7,02,756	(26) 3,10,751	(27) 4,70,925	
પ્રશ્ન-21	(1) 2	(2) 2	(3) 2	(4) 4
	(5) 5	(6) 8	(7) 5	(8) 9
	(9) 4	(10) 7		
પ્રશ્ન-22	(1) 9	(2) 7	(3) 8	(4) 5
	(5) 11	(6) 17	(7) 16	(8) 21

(9) 17	(10) 42	(11) 42	(12) 71
(13) 51	(14) 20	(15) 12	(16) 13
(17) 210	(18) 141	(19) 215	(20) 425
પ્રશ્ન-23 (1) 3913	(2) 6612	(3) 495.75 રૂપિયા	
(4) 110 કિમી 645 મીટર	(5) 25 નારંગી	(6) 1892 કિગ્રા	
(7) 189 કિમી	(8) 1,74,875 રૂપિયા	(9) ₹ 75	
(10) 3125 ચીકુ	(11) 29,250 રૂપિયા	(12) 7155 બોટલ	
(13) 21 ટુકડા	(14) 57 લખોટી	(15) 385 સંતરા	
(16) 40 નોટ			

રફ કાર્ય

English

1. Write as I Am

- નીચે આપેલ શબ્દો ધ્યાનથી જુઓ અને સામે આપેલી જગ્યામાં અનુલેખન કરો.

- (1) Jungle _____
- (2) Monkey _____
- (3) Colour _____
- (4) Tractor _____
- (5) Body _____
- (6) Cupboard _____
- (7) Needle _____
- (8) Cloth _____

- (9) Watch _____
- (10) Unique _____
- (11) Little _____
- (12) Eight _____
- (13) Idea _____
- (14) Project _____
- (15) Climb _____

2. Read Aloud

- નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ શબ્દ બનાવી આપેલી ખાલી જગ્યામાં લખો અને શિક્ષકની મદદથી તેનું ઉચ્ચારણ કરો.

(A) ઉદાહરણ : F + an – Fan

- (1) V + an – _____
- (2) C + an – _____
- (3) M + an – _____
- (4) P + an – _____
- (5) R + an – _____

(B) ઉદાહરણ : B + at – Bat

- (1) C + at – _____
- (2) F + at – _____
- (3) H + at – _____
- (4) M + at – _____
- (5) R + at – _____

(C) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : B + ad – Bad

(1) D + ad – _____

(2) H + ad – _____

(3) M + ad – _____

(4) P + ad – _____

(5) S + ad – _____

(E) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : B + in – Bin

(1) D + in – _____

(2) P + in – _____

(3) S + in – _____

(4) T + in – _____

(5) W + in – _____

(G) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : C + ot – Cot

(1) D + ot – _____

(2) G + ot – _____

(3) H + ot – _____

(4) L + ot – _____

(5) P + ot – _____

(D) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : B + et – Bet

(1) G + et – _____

(2) J + et – _____

(3) L + et – _____

(4) M + et – _____

(5) N + et – _____

(F) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : D + ip – Dip

(1) H + ip – _____

(2) L + ip – _____

(3) R + ip – _____

(4) T + ip – _____

(5) Z + ip – _____

(H) ଓଢ଼ାଡ଼ରସ୍ତ : B + ed – Bed

(1) F + ed – _____

(2) L + ed – _____

(3) R + ed – _____

(4) T + ed – _____

(5) W + ed – _____

a	a				

(I) ઉદાહરણ : B + it – Bit

(1) F + it – _____

(2) H + it – _____

(3) L + it – _____

(4) P + it – _____

(5) S + it – _____

(J) ઉદાહરણ : B + un – Bun

(1) F + un – _____

(2) G + un – _____

(3) P + un – _____

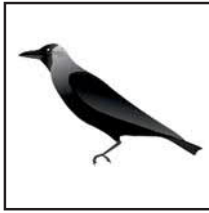
(4) R + un – _____

(5) S + un – _____

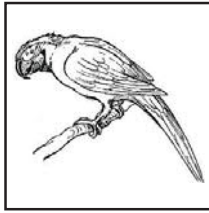
3. Odd One Out

- નીચે આપેલ શબ્દો પૈકી અલગ પડતા શબ્દ ફરતે ○ કરો.

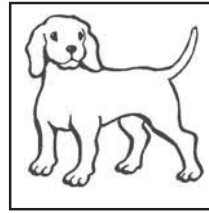
(1)

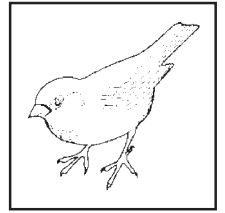
crow

parrot

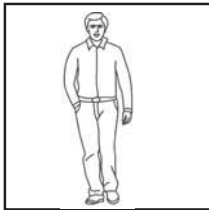

dog

sparrow

(2)

father

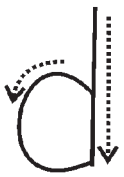
mother

brother

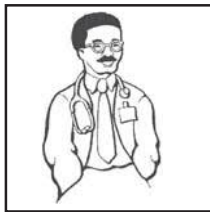

teacher

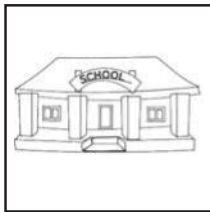

d				

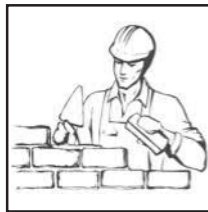
(3)

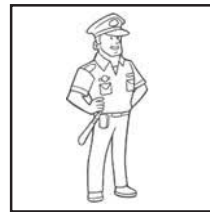
doctor

school

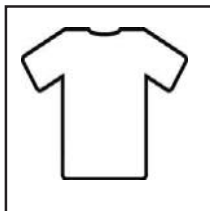

mason

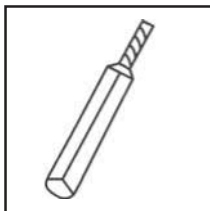

police

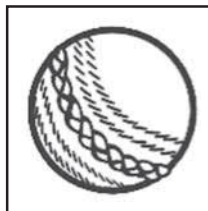
(4)

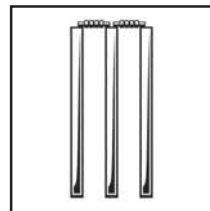
shirt

bat

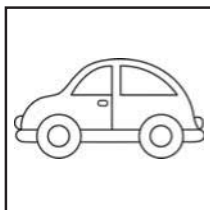

ball

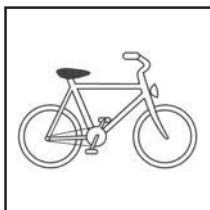

stumps

(5)

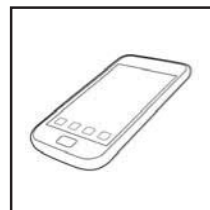
car

bicycle

bus

mobile phone

g				